

Študijné materiály o GPP

5. GPP a obehové hospodárstvo

Študijné materiály o GPP

Modul 1: Úvod

Modul 4: Hodnotenie potrieb

Modul 2: Strategické aspekty GPP

Modul 5: Obehové hospodárstvo

Modul 3: Právne aspekty GPP

Modul 6: Zapojenie trhu

Modul 7: Prevádzkový (kľúčové sektory GPP)

Úvod do Modulu 5

Osnova

- Čo je obehové hospodárstvo?
- Čo je obehové obstarávanie?
- Koho treba zapojiť?
- Príklady obehového obstarávania v praxi
- Ktoré výrobky?
a cvičenie
- Závery

Ciele školenia

- *Poskytnúť základné poznatky o obehovom hospodárstve*
- *Poskytnúť základné poznatky o obehovom verejnom obstarávaní*
- *Porozumenie krokom v procese obehového obstarávania*
- *Rozoznávanie obehových príležitostí z prípadových štúdií a cvičení*

Čo je obehové hospodárstvo?

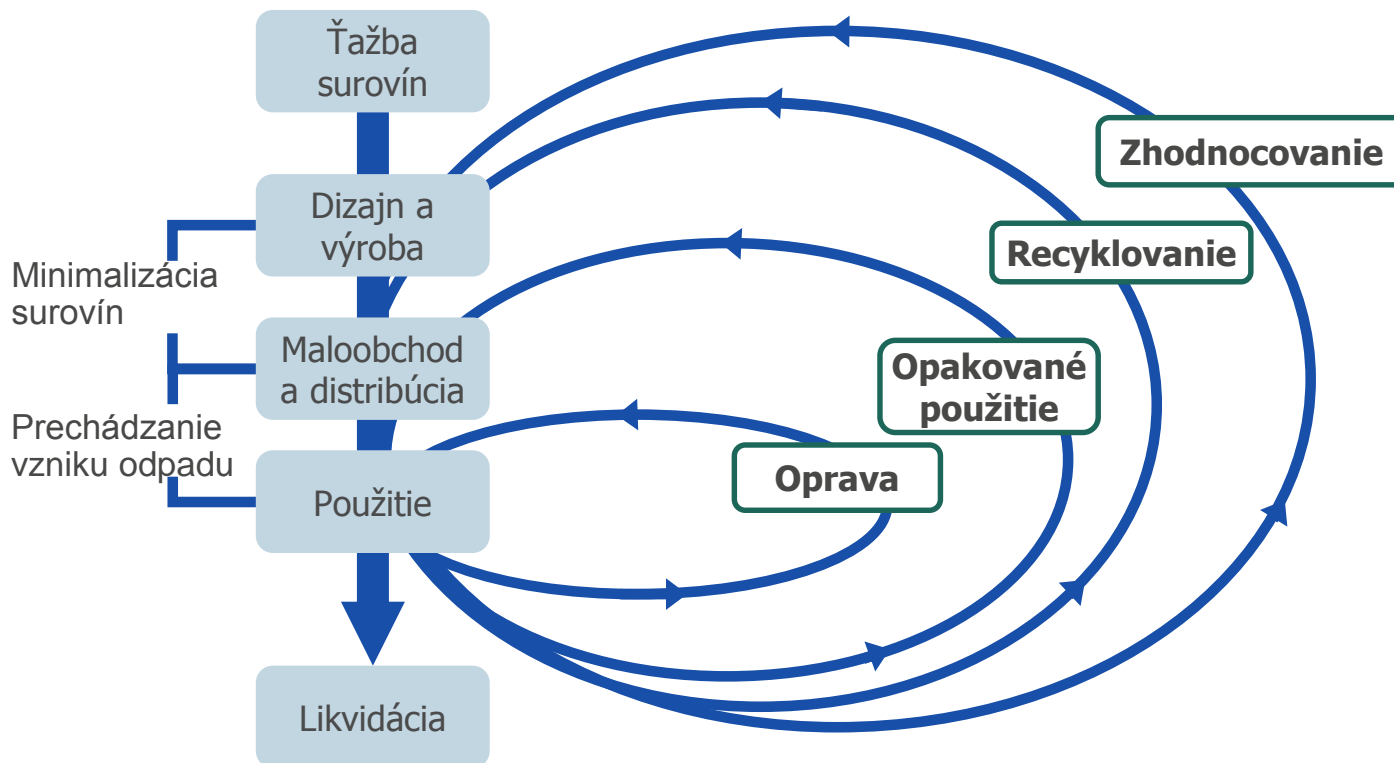
Uhlík

Voda

Materiály

Stabilita

Odolnosť

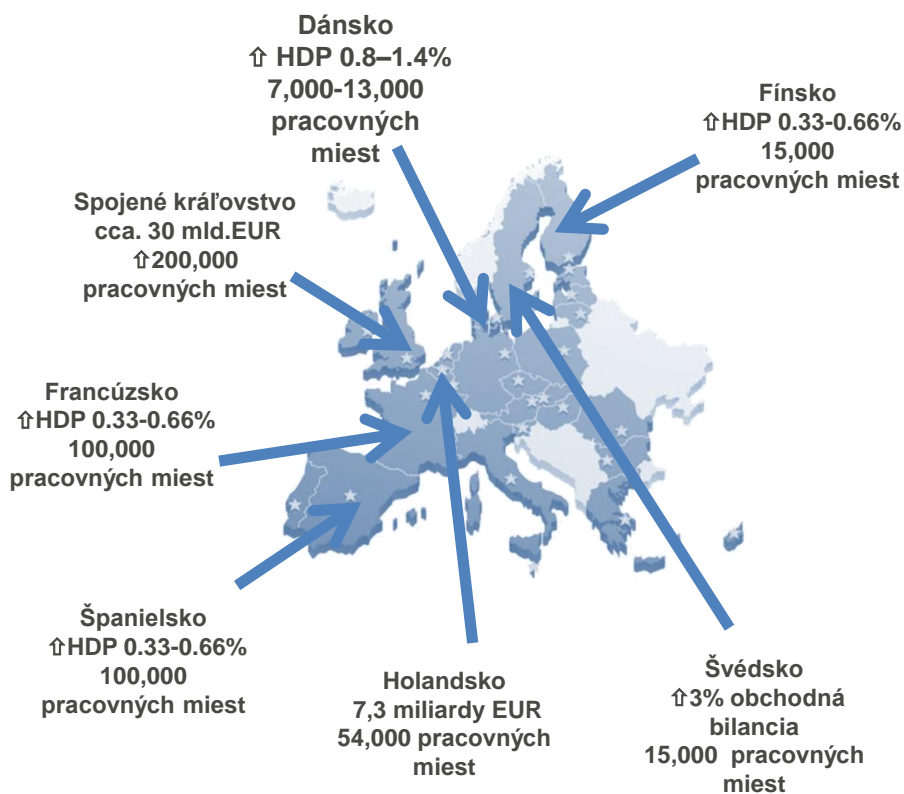
Hospodárska súťaž

[Podrobnejší motýľ diagram Nadácie Ellen MacArthurovej s tokmi živín a technických materiálov nájdete na tomto odkaze](#)

Obehové benefity

Štúdie ukazujú, že obehové hospodárstvo platí:

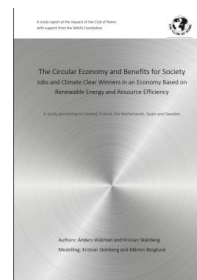
Kliknite na každý dokument a prejdite na webový odkaz

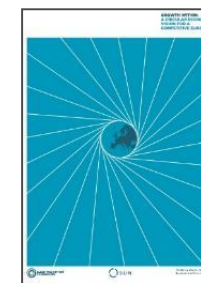
630 MLD. DOLÁROV (EÚ)
PROSTREDNÍCTVOM ÚSPOR MATERIÁLU
(NADÁCIA ELLEN McARTHUR, 2013)

7.3 MLD. EUR (NED)
54.000 NOVÝMI PRACOVNÝMI
MIESTAMI
(TNO, 2013)

DOSTUPNÉ V ANGLICKOM,
FRANCÚZSKOM, UKRAJINSKOM A
POĽSKOM JAZYKU
(RÍMSKY KLUB, 2015)

+1200 MLD.DOLÁROV (EÚ)
PROSTREDNÍCTVOM D'ALŠÍCH VÝHOD
(NADÁCIA ELLEN MACARTHUR, 2016)

Čo je obehové obstarávanie?

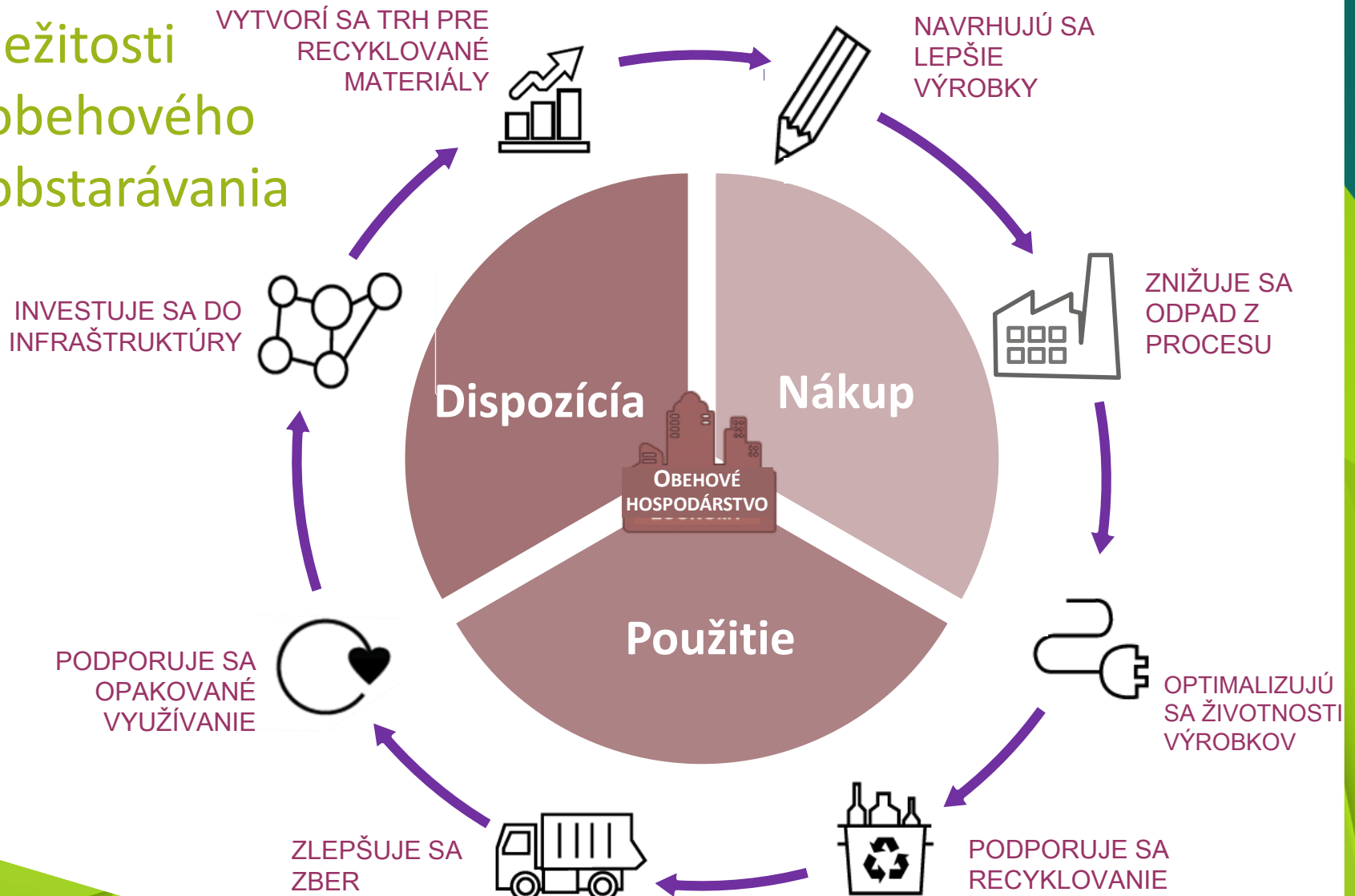
Definícia obehového hospodárstva

V obehovom obstarávaní sa stanovuje prístup k ekologickému verejnému obstarávaniu, v ktorom sa osobitná pozornosť venuje „nákupe prác, tovaru alebo služieb, ktorých cieľom je prispieť k uzavretým energetickým a materiálovým okruhom v rámci dodávateľských reťazcov a zároveň minimalizovať a v najlepšom prípade zabrániť negatívnym vplyvom na životné prostredie a tvorbe odpadu počas celého životného cyklu.

Public procurement for a circular economy. Európska komisia, 2017 (s.5)

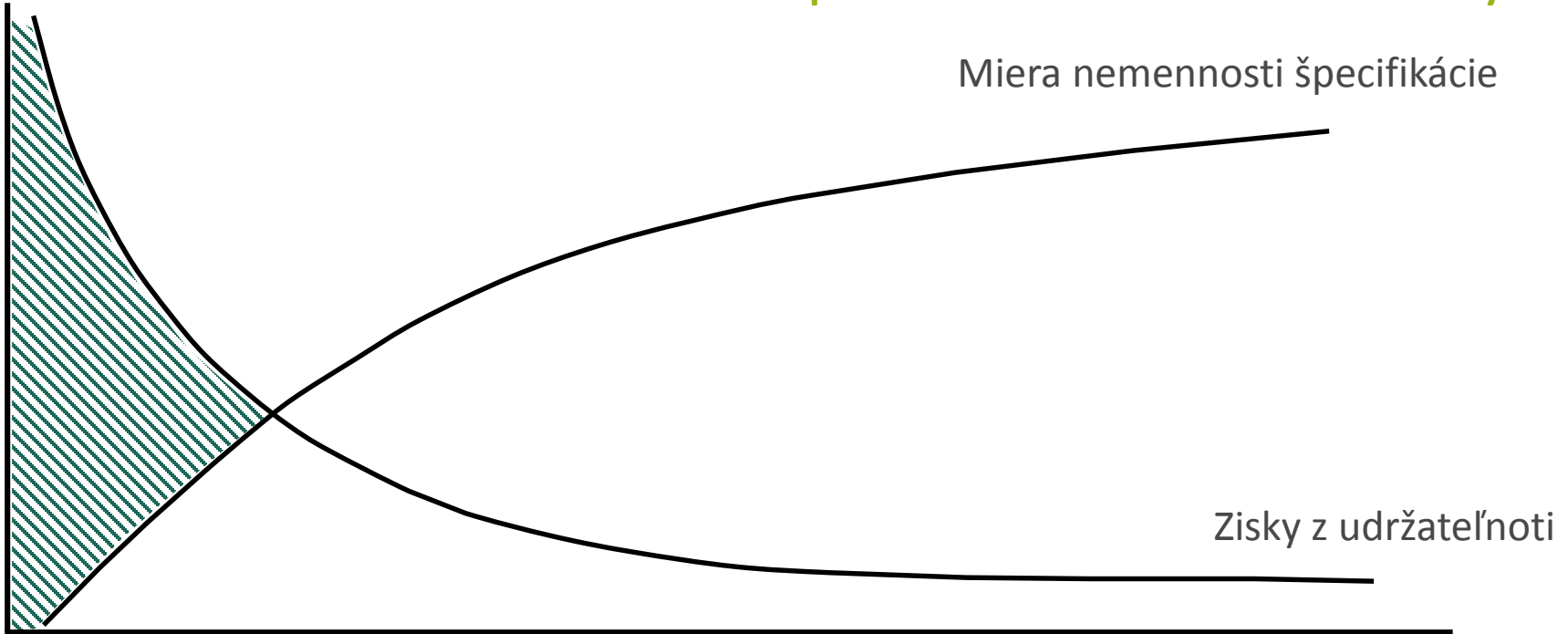
Cyklus obstarávania

Príležitosti obehového obstarávania

Vplyv cyklu obstarávania

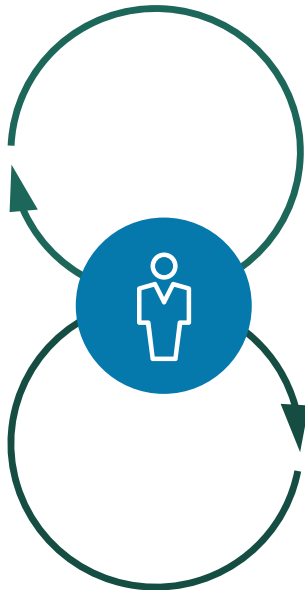
Ako obehové obstarávanie prináša obehové benefity

Zapojenie zainteresovaných strán

Dôležitosť kolaborácie

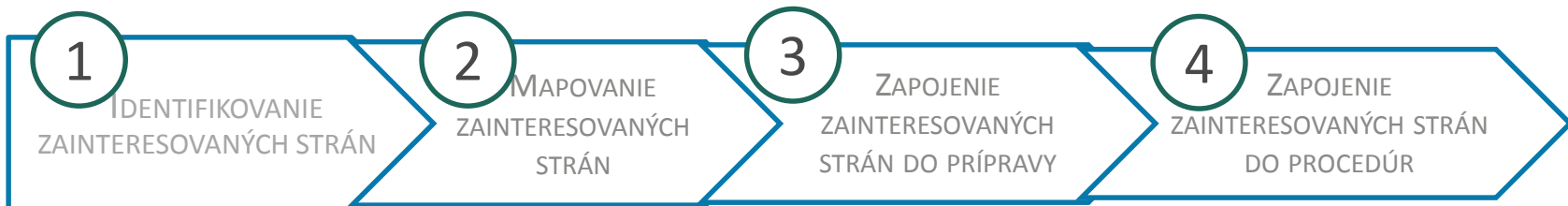
EXTERNÝ DODÁVATEĽSKÝ REŤAZEC

- KTORÉ SÚ RELEVANTNÉ EXTERNÉ ZAINTERESOVANÉ STRANY?
- AKÉ SÚ ICH OBEHOVÉ AMBÍCIE A ZÁUJMY?
- OPTIMÁLNE VYUŽÍVAJTE EXTERNÉ ZNALOSTI, INOVATÍVNE NÁPADY, NETRADIČNÉ RIEŠENIA A POD. POČAS CELÉHO PROJEKTU
- BUDUJTE VZŤAH SPOLUPRÁCE (ZALOŽENÝ NA DÔVERE)

- VYUŽITE OBEHOVÉ OBSTARÁVANIE NA PODPORU ZÁUJMOV INTERNÝCH ZAINTERESOVANÝCH STRÁN
- UISTITE SA, ŽE OBEHOVOSŤ JE SÚČASŤOU CIEĽOV PROJEKTU ČO NAJSKÔR
- „SPOJTE“ VŠETKY ZÚČASTNENÉ STRANY
- AKÉ IMPLIKÁCIE MÁ OBEHOVÉ OBSTARÁVANIE PRE VYUŽITIE A KONIEC ŽIVOTNOSTI VÝROBKU?

INTERNÉ ZÚČASTNENÉ STRANY

Pracovné odevy a textílie

Prínosy:

- Inovácia v návrhu
- Znižuje dopady uhlíku
- Znižuje toxicitu
- Zvyšuje trvanlivosť
- Zvyšuje opätovné použitie a recykláciu po konci životnosti

- [Nemocnica v meste Rawicz, Poľsko – uniformy zdravotných sestier](#)
- [Mesto Herning, Dánsko – uniformy pohotovostných služieb](#)
- [Rijkswaterstaat, Holandsko – uniformy posádky plavebných komôr](#)
- [Wales, Spojené kráľovstvo - uniformy zdravotných sestier](#)

ICT & elektronika

Prínosy:

- Dizajn vhodný na opravu
- Recyklovaný obsah
- Viacero modelov efektívne využívajúcich zdroje (REBM) - e-zhodnocovanie, spätný odber, posúvanie alebo predávanie ďalej
- Optimalizácia životnosti
- Koniec životnosti – zabezpečenie zdrojov

- [Mesto Utrecht, Holandsko – Spätný odber IT, bezpečné opakované použitie](#)
- [Letisko Schiphol, Holandsko – osvetlenie ako služba](#)
- [DRZ, Holandsko – e-zhodnocovanie, IT-dary](#)
- [UniGreenScheme, Spojené kráľovstvo - Opätovný predaj a opätovné použitie laboratórneho zariadenia](#)

Výstavba

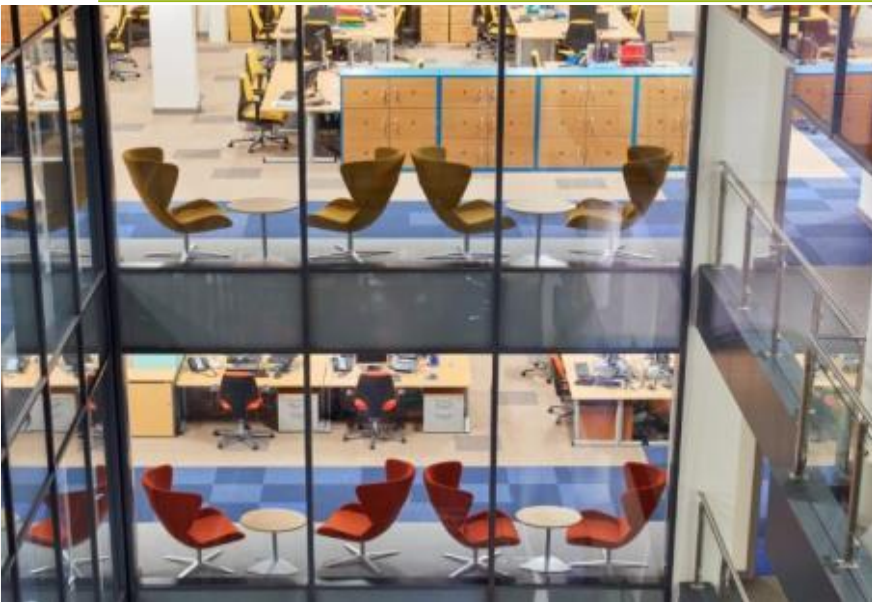
Príležitosti:

- Projektovanie pre dekonštrukciu
- Recyklovaný obsah
- Viacero REBM
- Redukcia CO₂
- Koniec životnosti - zatváranie kruhov materiálov
- Rekonštrukcia a údržba
- Úspora nákladov

- Mesto Brummen, Holandsko - obehová radnica
- Holandsko – DBFM, Rýchle obehové obstarávanie
- Centrála BAR, Portsmouth, Spojené kráľovstvo – Náklady na celú životnosť a BIM
- Most Viaduc de Millau, Francúzsko - výstavba, financovanie&prevádzka (BFOT)

Nábytok

Prínosy:

- REBM – nábytok ako služba
- Dizajn efektívne využívajúci zdroje
- Obehové výrobky a Cradle2Cradle dizajn
- Optimalizácia životnosti
- Príležitosti opakovaného použitia a renovácie
- Komunitné výhody

- ProRail, Holandsko – nábytok a koberce
- Mesto Aalborg, Dánsko – školský nábytok
- Verejná zdravotná služba Wales, Spojené kráľovstvo – opätovné použitie pracovných stolov
- Holandsko - obehový kancelársky nábytok

Zásobovanie potravinami

Príležitosti:

- Predchádzanie vzniku odpadu
- Skladovanie a príprava
- Odpad z taniera
- Opätovné využitie
- Recyklovanie - kompostovanie a balenie
- Výživné a zdravé stravovanie

- [Mesto Ghent, Belgicko - zmluvy o poskytovaní stravovacích služieb \(INNOCAT\)](#)
- [Mesto Turín, Taliansko - zdravé získavanie potravín](#)
- [Kodaň, Dánsko - organické](#)
- [Poskytovanie stravovacích služieb vo verejnom sektore v Spojenom kráľovstve, predchádzanie vzniku odpadu](#)
- [Rijkswaterstaat, Holandsko - recyklácia potravinárskeho odpadu](#)

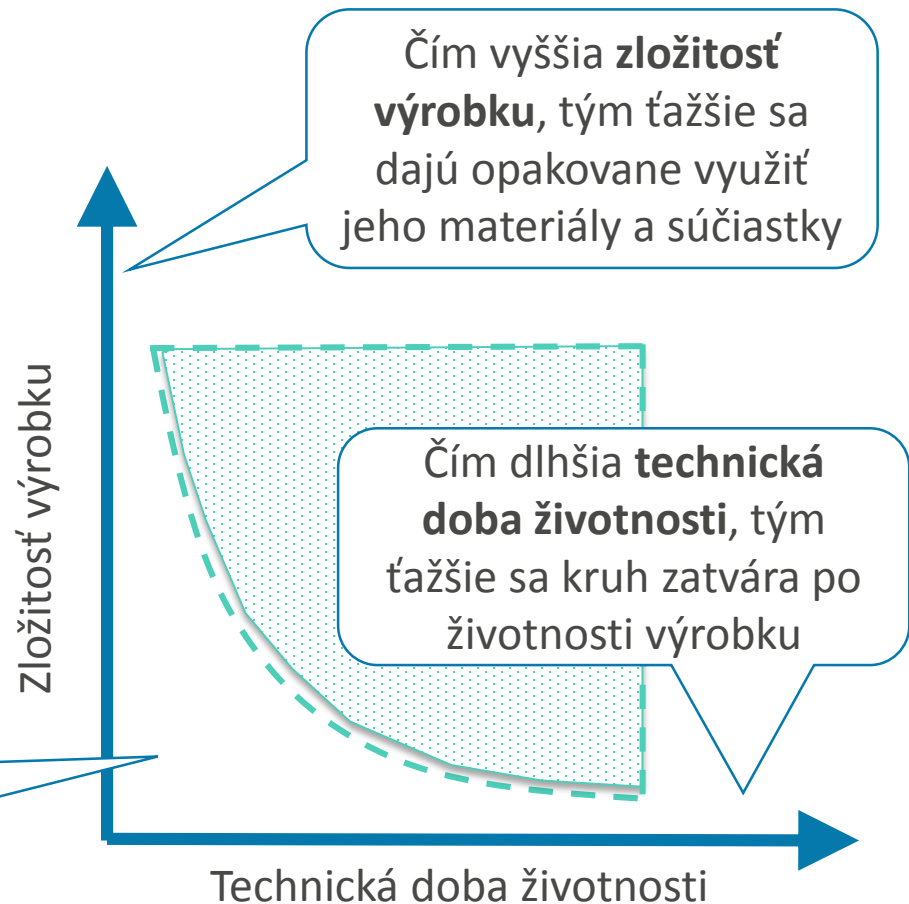
Kategórie výrobkov

Výber počiatočných skupín produktov s vysokým potenciálom

Rýchle riešenia obehového obstarávania sú zvyčajne:

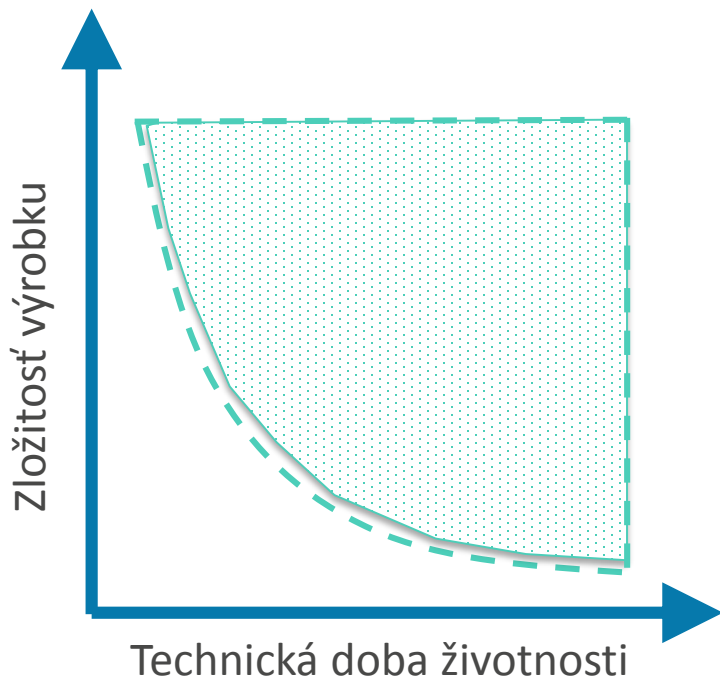
- priemerná zložitosť výrobku
- priemerná technická doba životnosti

Nízka zložitosť a nízke technické doby životnosti pomáhajú zatvárať **kruhy materiálov**

Cvičenie

Aké sú skupiny výrobkov s vysokým potenciálom vašej organizácie?

Náklady

- Aká veľké sú náklady na kategóriu?

Riziko

- Akú úroveň rizika predstavuje táto kategória?

Rozsah

- Aký máte rozsah na zlepšenie udržateľnosti?

Vplyv

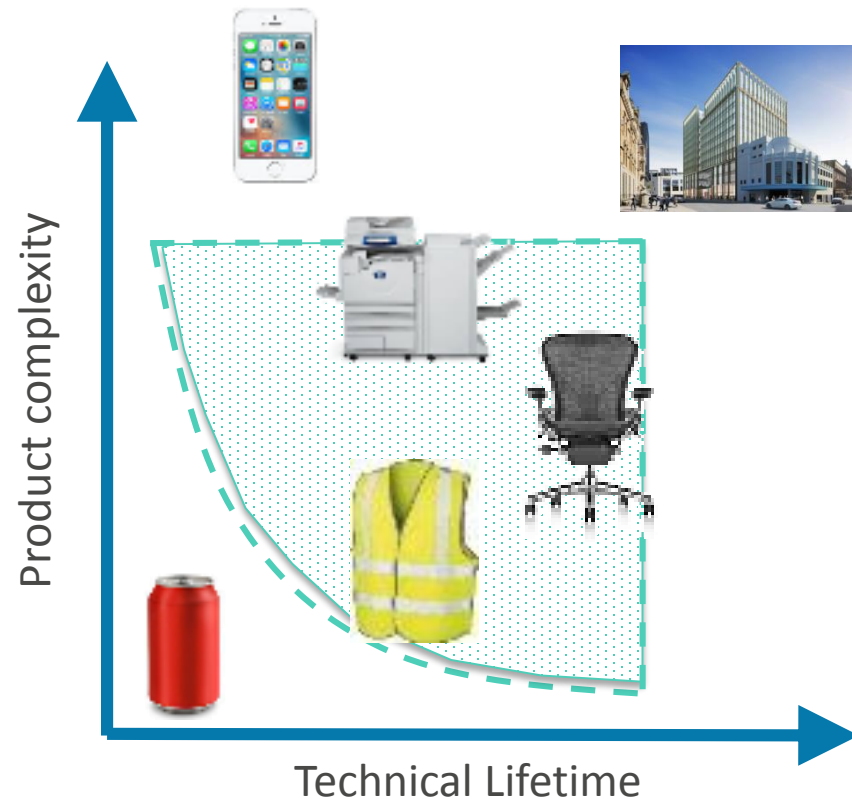
- Aký máte vplyv na tento trh a dodávateľský reťazec?

Využite svoje vedomosti na zhodnotenie vlastných skupín výrobkov s vysokým potenciálom vo vyššie uvedenej tabuľke

Nejaké príklady

Zložitosť výrobku vs. technická doba životnosti

- Vhodné pre obehové obstarávanie:
 - Priemerná zložitosť výrobku napr. nábytok
 - Priemerná technická doba životnosti napr. pracovné odevy

Závery

Tri hlavné body:

- Proces – prehodnoťte potreby, o obehovosti rozmýšľajte skoro a spolupracujte
- Technické – zapojte trh, aby ste pochopili čo je možné a čo je dostupné
- Financovanie – obehové obchodné modely pomáhajú uľahčiť obehové obstarávanie

Pomocný program GPP

Pre ďalšiu podporu
ohľadom GPP,
kontaktujte
bezplatný

Pomocný program EÚ

Študijné materiály pre Európsku komisiu zostavili ICLEI - Miestne samosprávy za udržateľnosť

Autor modulu: ICLEI – Miestne samosprávy za udržateľnosť

Vlastník, Editor: Európska komisia, GR pre životné prostredie, 2019

Fotografie: s povolením Pixabay.com pod Creative Commons CCO

Upozornenie: Tieto študijné materiály sú orientačné dokumenty služieb Komisie a nemožno ich považovať za akokoľvek záväznú pre túto inštitúciu. Ani Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v mene komisie nenesie zodpovednosť za prípadné využitie informácií obsiahnutých v tomto dokumente.